

ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА НАУЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ В ГЕРМАНИЯ С ПОДКРЕПАТА НА ФОНДАЦИЯ “АЛЕКСАНДЪР ФОН ХУМБОЛТ” -

Лектор: проф. дн Илза Пъжева

Учен-представител на фондация

“Александър фон Хумболт” за България

**13 юни 2013, Институт за изследване
на обществата и знанието - БАН**

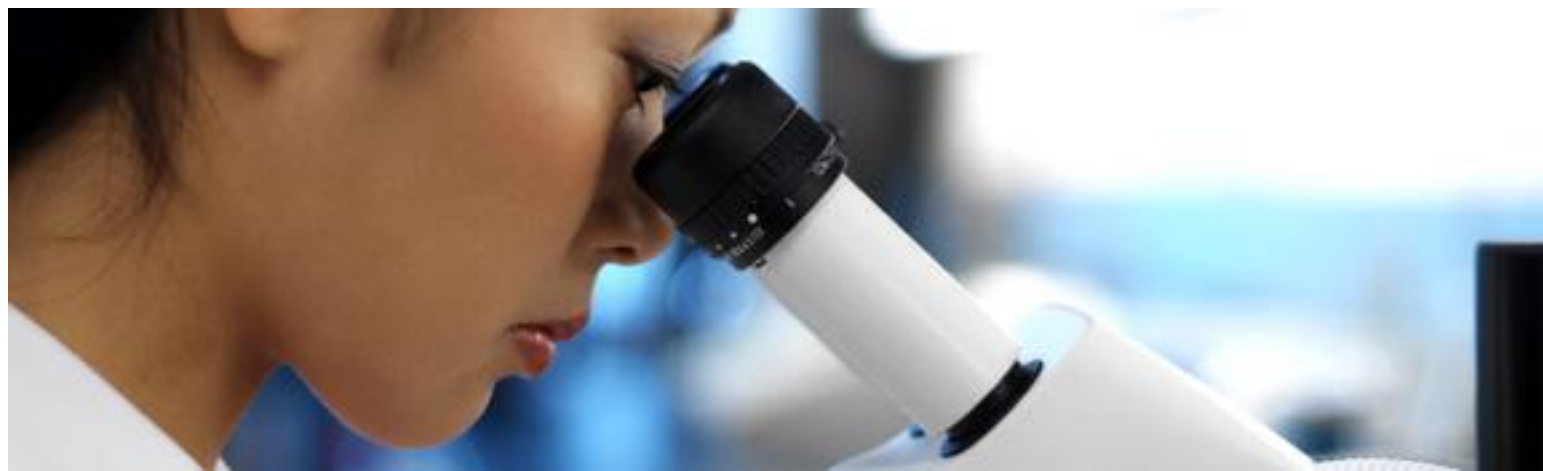

Три въпроса:

1. Защо в Германия?

2. Къде в Германия?

3. Как?

1. Защо Германия ?

Alexander von Humboldt
Stiftung/Foundation

Водещи страни в науката

Country/Territory	Web of Science Documents View Graph	Times Cited View Graph	Cites per Document (Impact) View Graph
USA	1,691,867	11,919,294	7.05
--CHINA MAINLAND, HONG KONG, MACAU	625,299	2,294,850	3.67
GERMANY	436,932	2,901,702	6.64
ENGLAND	396,624	2,806,296	7.08
JAPAN	382,071	1,887,844	4.94
FRANCE	315,378	1,925,653	6.11
CANADA	270,119	1,695,196	6.28
ITALY	251,767	1,507,281	5.99
SPAIN	215,407	1,150,056	5.34
INDIA	196,124	607,248	3.10

Класацията е съгласно публикации в списания
в 22 научни области, в т. ч. обществени науки, 186 страни.

Период: **2007 – 2011**

Източник: [Thomson Reuters](#)

Факти за Германия: финансиране и инициативи

До 2019: 18 милиарда Евро
за университети и други изследователски
институции

Три основни инициативи - продължение:

1. Пакт за висше образование: 275 000 нови места
2. Центрове за превъзходство: за подпомагане на науката и изследванията в германските университети: 4200 наети до момента, от тях $\frac{1}{4}$ от чужбина
3. Съвместна инициатива за изследване и иновация за неуниверситетски изследователски институции: 10% нарастване на броя на доктораните за година

Newsletter Nr. 15 / 02.03.2011: 2009 - 66.7 млрд. Евро 2.78% от БВП за НИРД

Newsletter Nr. 52 / 14.07.2011: 2010 - 324,000 научен и творчески персонал

2. Къде в Германия?

Alexander von Humboldt
Stiftung/Foundation

Места за научни изследвания

Места за научни изследвания

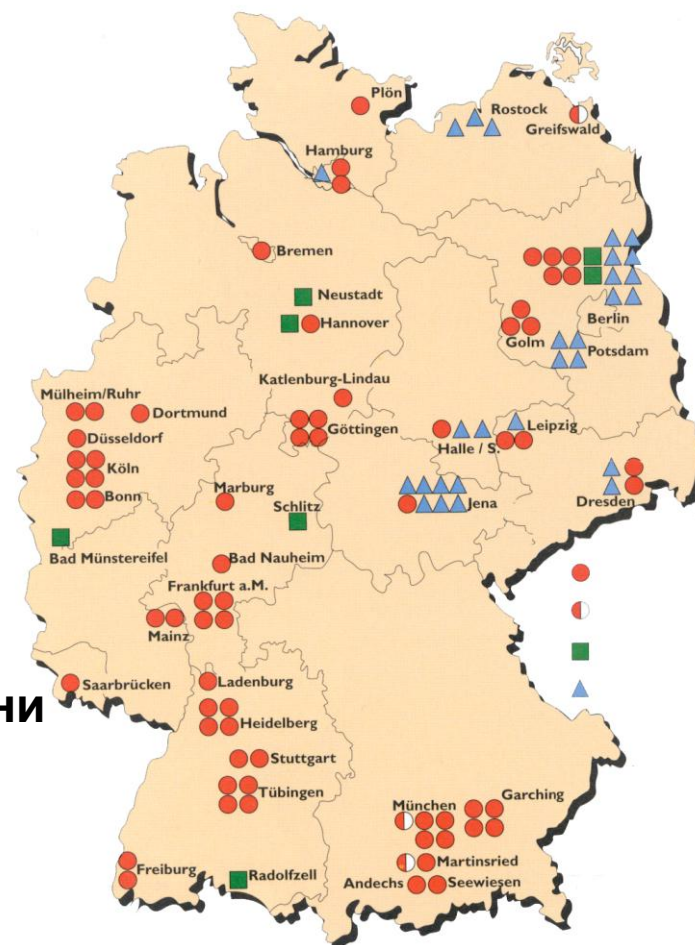
Университети: 100

**ВСИКИ
научни
ДИСЦИПЛИНИ**

теоретични и приложни изследвания

Институти "Max Plank": 81

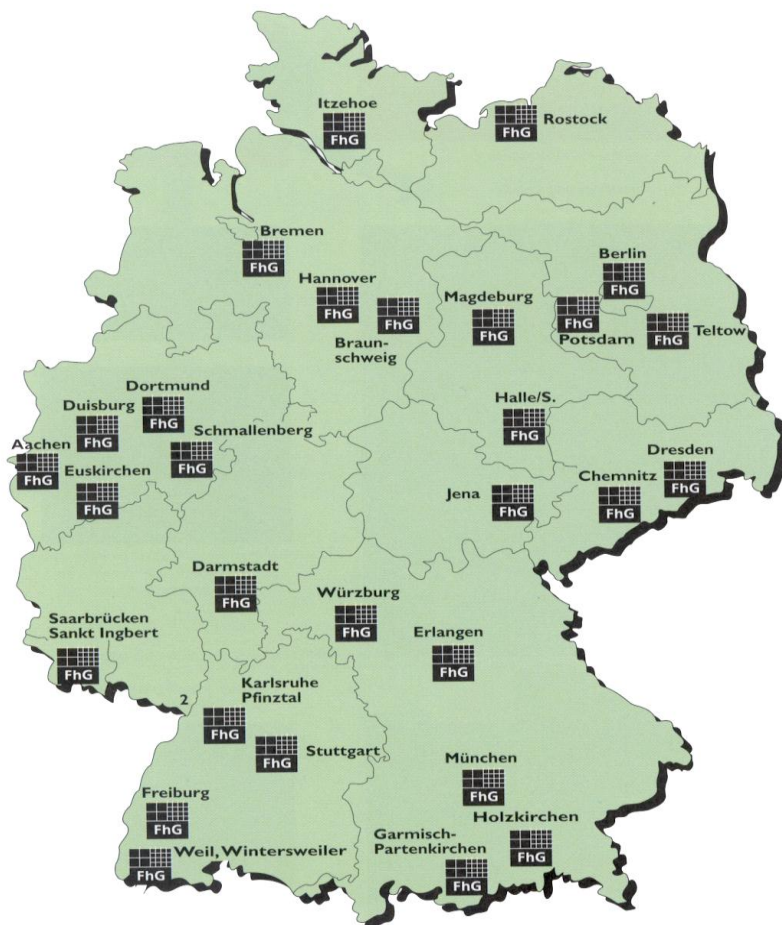

фундаментални изследвания

Места за научни изследвания

“Fraunhofer”: 60 института

“Leibnitz”: 86 института

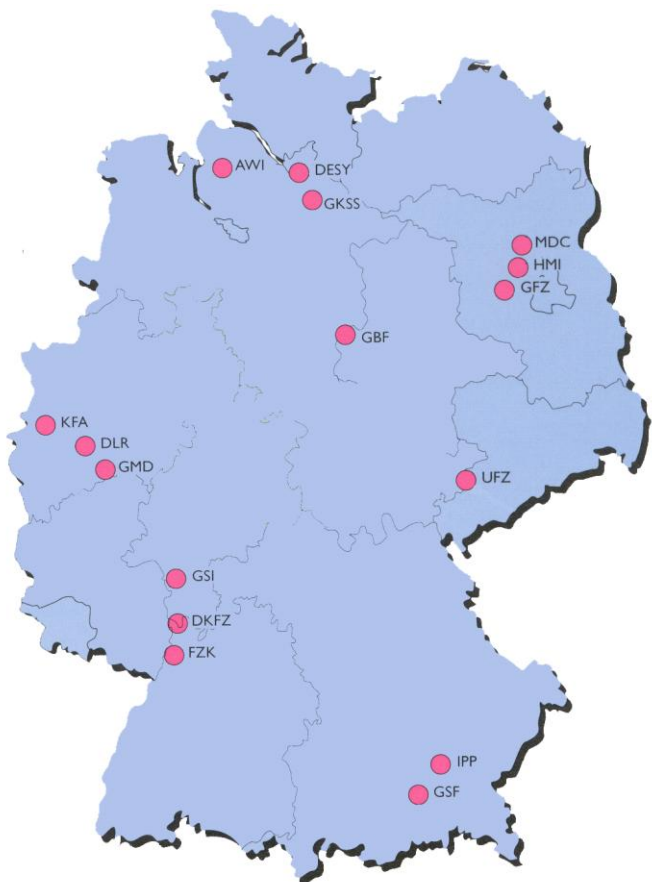
предимно инженерни и приложни

фундаментални и приложни

Места за научни изследвания

Hermann von Helmholtz (HGF): 17 изследователски центъра

- Alfred-Wegener-Institut für Polar- und Meeresforschung (AWI)
- Deutsches Elektronen-Synchrotron (DESY)
- Deutsches Krebsforschungszentrum, Heidelberg (DKFZ)
- Deutsches Zentrum für Luft- und Raumfahrt (DLR)
- Forschungszentrum Jülich (FZJ)
- Forschungszentrum Karlsruhe (FZK)
- Gesellschaft für Biotechnologische Forschung (GBF)
- Geoforschungszentrum Potsdam (GFZ)
- GKSS-Forschungszentrum Geesthacht (GKSS)
- GSF-Forschungszentrum für Umwelt und Gesundheit (GSF)
- Gesellschaft für Schwerionenforschung (GSI)
- Hahn-Meitner-Institut Berlin (HMI)
- Max-Planck-Institut für Plasmaphysik (IPP)
- Max-Delbrück-Centrum für Molekulare Medizin (MDC)
- UFZ-Umweltforschungszentrum Leipzig-Halle (UFZ)

Обобщение:

**~344, от тях 100
университетски
~ 244 други научно-
изследователски
институции**

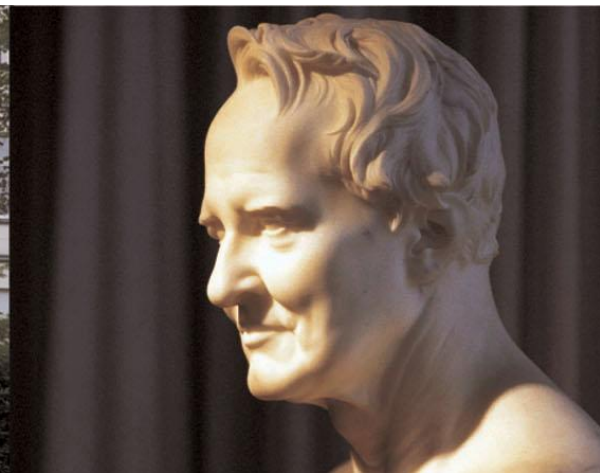
Как?

Alexander von Humboldt
Stiftung/Foundation

Фондация “Александър фон Хумболт”

- Стипендии и награди за научни изследвания на първокласни учени от цял свят във всички научни дисциплини:
средно 2000 изследователи годишно
- Мрежа от повече от 26 000 Хумболтианци от 130 страни,
от тях 49 Нобелови лауреати

49
Хумболтианци
са
Нобелови
лауреати

49-ят: Serge Haroche (Мароко, Франция)
носител на наградата за физика – 2012

съвместно с **David J. Wineland (САЩ)** „ за новаторските експериментални методи, които позволяват измерването и обработката на отделни квантови системи“.

Петима от 25 000

- **Robert Grubbs** – носител на Нобелова награда по химия за 2005
- **László Sólyom** – бивш президент на Унгария
- **Tricia Striano** – носител на “Sofja Kovalevskaja Award”
- **Hamadi Boga** – стипендиант на “Georg Forster Research”
- **Erin Taylor** – стипендиант на “German Chancellor Scholar”

Фондация “Александър фон Хумболт”: исторически и интелектуални корени

- На името на **Александър фон Хумболт** (1769 – 1859): откривател, учен-енциклопедист, космополит, борец за свободата на научните изследвания и патрон на млади и талантиливи учени
- **1953**: основана днешната фондация “Alexander von Humboldt”

Основни активности на Фондацията

- **Спонсориране на учени** като част от външната културна и образователна политика
- **Подкрепа за авангардни научни изследвания**
- **Стимулиране на изследванията в Германия** чрез подкрепа на отделни личности
- **Консултиране за мобилност** в европейски контекст

Принципи: Academic Excellence

- Единствен критерий: **високи академични постижения**
- **Спонсорират се хора, а не проекти**
- **Без квоти** по страни и научни дисциплини
- Напълно **свободен избор на академичен патньор** (Gastgeber, host) в Германия
- **Независимо научно изследване**, което не се уговаря с Фондацията

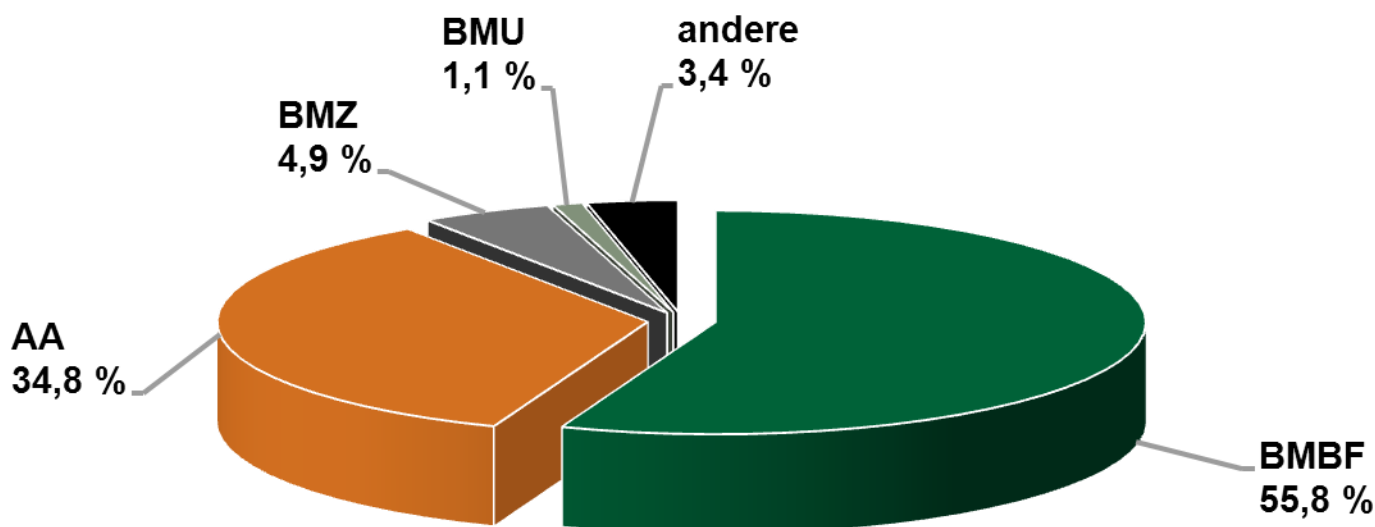
- Равни възможности за мъже и жени–изследователи - съществен принцип на Фондацията
- Статистика за жените:
  - от общия брой кандидати - 32% със стипендии, 13% - с награди;
  - спонсорирането корелира с възрастта, етапа на кариерното развитие и географския район, затова:
- Допълнителни възможности: удължаване на периода с 3 мес., прекъсване до 18 мес., заплащане за съпруга, помощи за деца до 12 години и др.

Финансиране на фондацията

Годишен бюджет 2012: **112.5 млн. €**, **97% държавно финансиране:**

- **AA:** Министерство на външните работи
- **BMBF:** Министерство на образованието и изследванията (55.8%)
- **BMZ:** Министерство на икономическото сътрудничество и развитие (4.9 %)
- **BMU:** Министерство на околната среда (1.1%)
- **Други:** 3.4%

Възможности за спонсорство, предлагани от Фондация “Александър фон Хумболт”

За млади изследователи

пост-докторанти

до 4 години от завършване на докторантурата

стипендии

Стипендии: от 6 to 24 месеца; 2,450 EUR на месец

млади лидери на изследователски групи

до 6 години от завършване на докторантурата и с

публикации в реномирани научни списания

награди

Награда “София Ковалевска” – до 1.65 mill. EUR (за 5 год.)

кандидатства се съвместно с приемащия институт

(средно 10 награди на всеки 2 години)

Sofja Kovalevskaja Award: победители 2008-2013

Alexander von Humboldt
Stiftung/Foundation

Cinzia Casiraghi

Italy

**Experimental
solid state
physics**

Esther Lutgens

Netherlands

**Patho-
physiology**

**Nathan
MacDonald**

UK

**Biblical
theology**

Daniele Oriti

Italy

**Theoretical
physics**

**Jan-Erik
Siemens**

Germany

**Neuro-
physiology**

Mirka Uhlirova

Czech Republic

**Molecular
genetics**

**Aleksí
Vuorinen**

Finland

**Heavy ion
physics**

**Karl Sebastian
Lang**

Austria

Hepatology

За опитни изследователи

стипендии

- до 12 години от завършване на докторантурата;
  - със собствен ясно определен академичен профил.
- Стипендии: от 6 до 18 месеца (max 3 блока) и с 3,150 EUR месечно

награди

- Изследователска награда “Friedrich Wilhelm Bessel” 45,000 €, номинация (до 18 години след промоцията)

За международно признати и изтъкнати изследователи

Alexander von Humboldt
Stiftung/Foundation

Хумболтова награда за изследване - 60,000 EUR; изследователски престой в Германия за период от 6 до 12 месеца (може да се раздели на сегменти); номинация

**Най-
ценната
награда !**

Гост-професура - 3.5 - 5 mill. EUR за период от 5 години; за дългосрочен престой на изтъкнати учени от чужбина; номинации от германски университет (неуниверситетски изследователски институт съвместно с германски университет), стратегически план от университета за дългосрочна интеграция на гостуващия учен.

От 2008 до **10 награди годишно**, спонсорирани от Министерството на образованието и изследванията (BMBF).

Alexander von Humboldt Professorship – The Award Winners 2011

Prof. Dr. R. H. Baayen
Linguistics,
Canada

Prof. Dr. Jochen Guck
Biophysics
Cambridge, UK

Prof. Dr. H. Jacobsen
Computer Science
Canada

Prof. Dr. R. Schober
Communications
engineering
Canada

Prof. Dr. M. Tschöp
Medicine
USA

Prof. Dr. M. Weiss
Mathematics
UK

Спонсориране на възпитаници и международни мрежи

“Хумболтианец веднъж, хумболтианец завинаги”

Фондацията поддържа непрекъснати контакти със своите стипендианти през целия им живот и спонсорира :

- по-нататъшни академични **контакти: кратки и продължителни;**
- поддържа **мрежа от клубове/асоциации** на хумболтианци по страни и региони
- спонсорира **колоквиуми и конференции извън Германия**
- **връзки между изследователски групи:** проекти до 55 000 Евро, до 3 год. (предимство при участие на млади учени до 35 год.)

Изследователски стипендии: изисквания и финансова подкрепа

Изисквания към кандидатите

Постдокторанти	Опитни изследователи
<ul style="list-style-type: none"> ● Докторска степен (над средното ниво) ● Академични публикации ● Съгласие от приемащия учен (Host, Gastgeber)	<ul style="list-style-type: none"> ● Независима академична активност ● Изчерпателен списък от академични публикации със собствен, ясно очертан академичен профил ● Съгласие от приемащия учен (Host, Gastgeber)
<ul style="list-style-type: none"> ● Самостоятелен научен проект (съгласуван) ● Знание на немски и/или английски език	<ul style="list-style-type: none"> ● Самостоятелен научен проект (съгласуван) ● Знание на немски и/или английски език

Процедура на кандидатстване

- по всяко време чрез изпращане директно във Фондацията (документи за кандидатстване от сайта)
- оценяване от независими експерти
- решение от селекционния комитет на Фондацията веднага след заседанието (събира се 3 пъти/ год.).

Оценка по: рецензии; подадените от кандидата документи, средно ниво на съперници в момента на кандидатстването

- продължителност: около 4 до 7 месеца
- без квоти по страни и научни дисциплини

Финансова подкрепа

- Стипендия (2450 - 3150 Евро/месец)
- Пътни разходи
- Езикови курсове или такси за такива курсове *
- Семейни добавки
- Допълнително спонсориране за разходи по проекта и научно оборудване: 800 Евро/мес. за естествени и инженерни дисциплини и 500 Евро/мес. за хуманитарни дисциплини)

(* не и за стипендиите Feodor Lynen Research)

Финансова подкрепа

Екскурзия с опознавателна цел (*Studienreise*)*

- Регионална и годишна срещи
- Подкрепа на завърнали се в родината си стипендианти (с продължителност до макс. 12 месеца) *Rueckkehrstipendium* (Humboldt, Roman Herzog, Hertie Foundation, Georg Forster)
- Подкрепа на мрежата от възпитаници (Alumni) - без възрастови ограничения

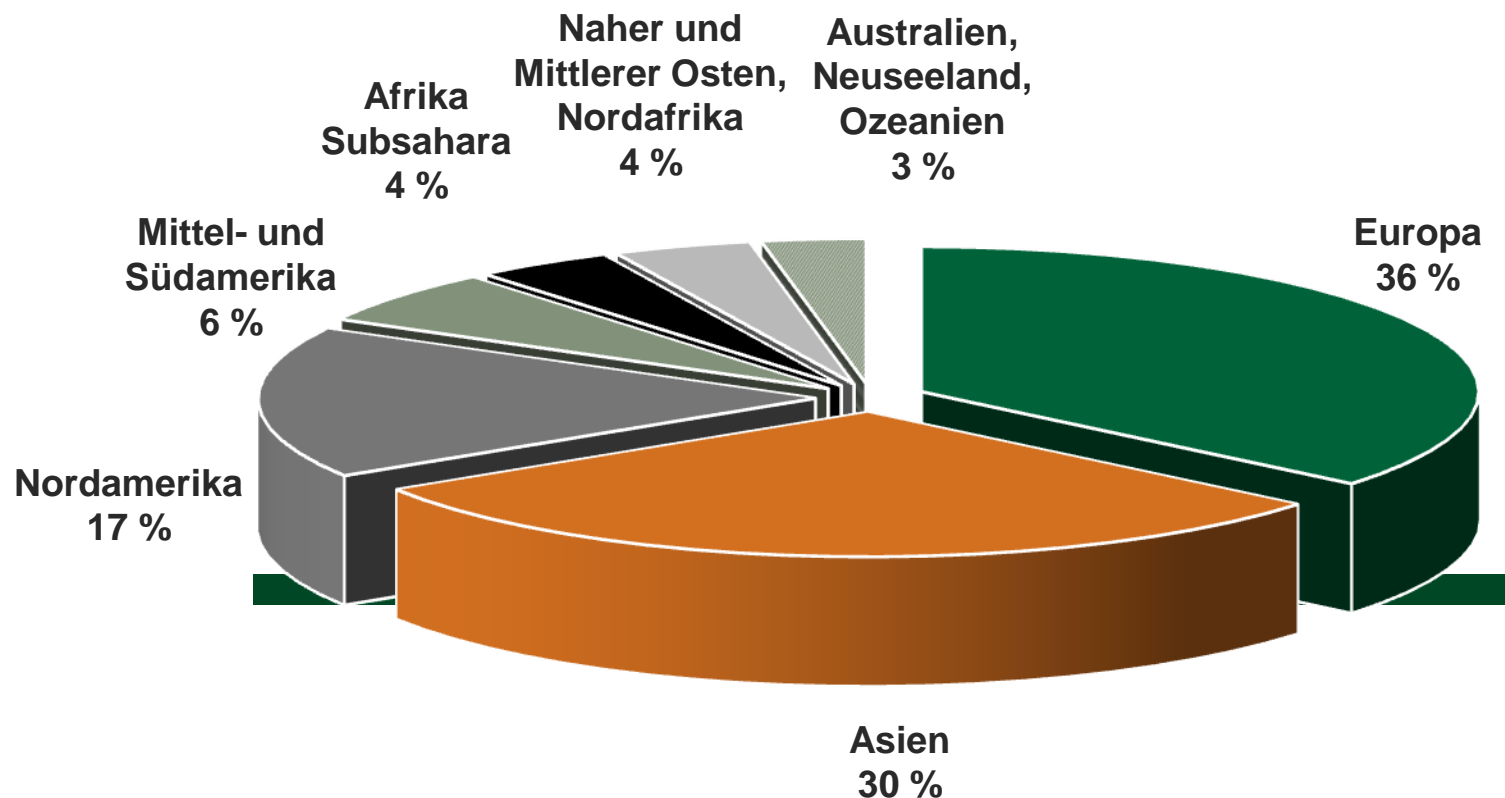
(*не важи за стипендиите Feodor Lynen)

Произход на стипендиантите

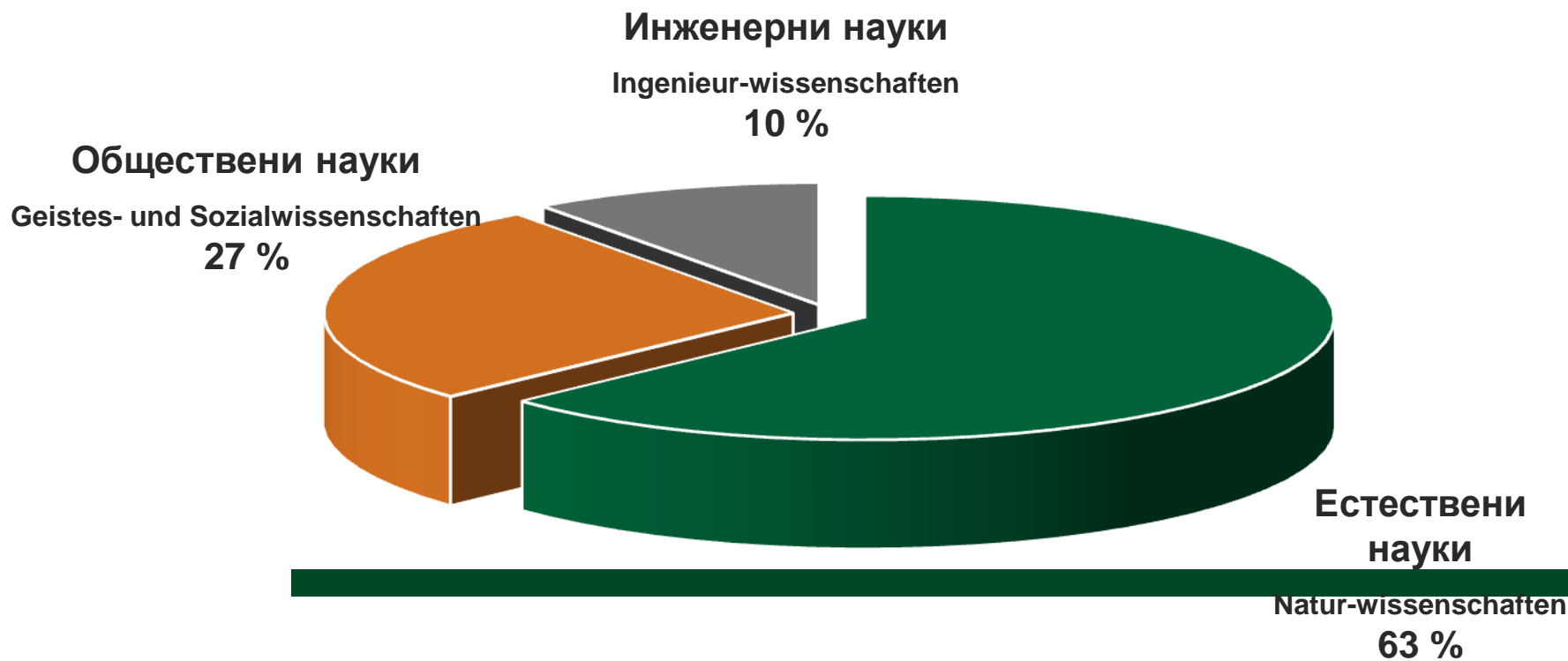
2008- 2012: **2 830** нови изследователи от чужбина

България: ~360 стипендианти; 7 носители на награди

Разпределение по дисциплини

Други активности

EURAXESS: Германски център за мобилност

Фондацията представлява германския център за мобилност в мрежата на ЕС (EURAXESS) с цел подкрепа на трансграничната мобилност на учените

Дава информация и консултира изследователи по следните въпроси:

- стипендии и източници на финансиране
- предложения за работа
- визи, настаняване, такси, осигуровки

Internet адрес: www.euraxess.de

Портал на германските възпитаници

- **Целева група:** всеки, който е учил или е правил изследвания в Германия (германски възпитаници)
- Достъп до всички регистрирани обединения, организации и компании на германски възпитаници
- Достъп до възможности за образование и изследвания
- Възможности за възпитаниците да представят своите съвети и знания
- Платформа за регионални и професионални мрежи от възпитаници

■ www.alumniportal-deutschland.org

3a КОНТАКТ:

Alexander von Humboldt Foundation

Jean-Paul-Straße 12

53173 Bonn

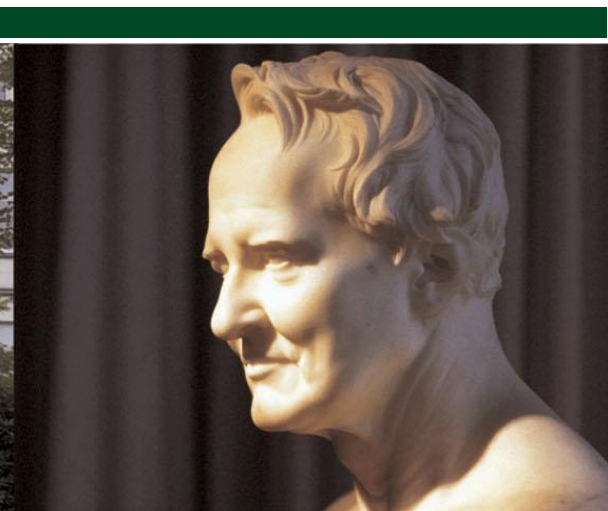
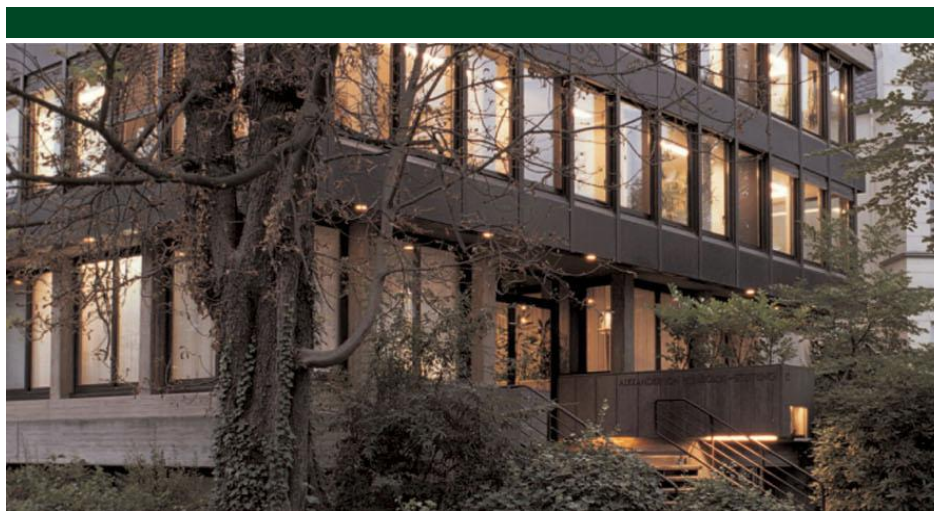
Germany

Tel: +49 228 833-0

Fax: +49 228 833-199

www.humboldt-foundation.de

info@avh.de

Alexander von Humboldt
Stiftung/Foundation

Проф. дн Илза Пъжева
Учен-представител
на Фондация “Александър фон Хумболт”
за България

За контакт:

Тел. 02/ 979 36 05

E-mail: rajeva@biomed.bas.bg